

R EVEIL-SERIE

ZEKER VAN EEUWIGE ZALIGHEID

JOOS VAN LAREN

No. 605

mei 2024

De brug op de omslag staat symbool voor het doel van het Smytegeelfonds:

Preken uit de tijd van de Nadere Reformatie in het Nederland van de 17e en 18e eeuw overbrengen naar de taal en stijl van het hedendaagse Nederlands zonder afbreuk te doen aan de geestelijke inhoud.

Zo mag de rijke boodschap van toen onverzwakt doorgegeven worden naar onze tijd, om de gemeente van nu te bouwen in het geloof. Opdat Jezus Christus de brug zal zijn tussen een verloren mensenkind en God.

JOOS VAN LAREN

Joos van Laren werd op donderdag 27 februari 1586 in de pastorie van Arnemuïden geboren. Ter onderscheiding van zijn vader, die ook Joos heette, wordt hij ‘de jongere’ genoemd. Zijn moeder was Mayken Knockaert. Op 17 mei 1602 werd hij ingeschreven als student aan de Leidse universiteit, tussentijds volgde hij ook colleges in Franeker.

Nog maar 22 jaar oud werd hij in februari 1608 bevestigd tot predikant van de gemeenten Ellewoutsdijk en Oudelande. In datzelfde jaar trouwde hij met Magdalena Lambrechts, maar reeds een jaar later ontviel zij hem. Hij hertrouwde in 1610 met Sara Baggaert. Drie zoons uit dit huwelijk zijn later predikant geworden.

In augustus 1610 vertrok hij naar IJzendijke. Deze gemeente heeft hij ruim zes jaar mogen dienen. In oktober 1616 nam hij het beroep aan naar Koudekerke. Vandaar vertrok hij in 1619

naar Vlissingen. Hier overleed in 1633 ook zijn tweede vrouw. De weduwe Zoetje Schoutens werd in 1635 zijn derde echtgenote; zij overleefde hem elf jaar. Het veelbewogen leven van Joos van Laren, met dus ook veel verdriet, eindigde op 6 oktober 1653.

Van Laren, een telg uit een uitgebreid predikantengeslacht, leefde en werkte in de begintijd van de Reformatie, waarvan wel wordt gezegd: “Hoe dichterbij de bron, hoe helderder het water”.

Hij was een man met wetenschappelijke belangstelling. Onder zijn leermeester S. Lubbertus in Franeker verdedigde hij drie theses. Zijn gaven heeft hij op drie terreinen ingezet, zo blijkt uit zijn geschriften: hij bestreed de leringen van Arminius; hij deed volop mee in het afwijzen van de bevoegdheid van de burgerlijke overheid in kerkelijke zaken; en ten slotte schreef hij exegetische werken over het Oude Testament.

Hij was een bekwaam exegeet en de

Statenvertalers hebben dankbaar gebruik gemaakt van de eigen vertalingen die Van Laren van sommige bijbelboeken had gemaakt met de daarbij behorende aantekeningen. Met regelmaat werden hem vertaalproblemen voorgelegd. Het was dan ook niet verwonderlijk dat hij in 1633 als revisor voor het Oude Testament bij de Statenvertaling betrokken werd.

Zijn zoon Abraham heeft de preken van zijn vader na zijn dood uitgegeven.

Een prekenbundel die hij naliet draagt als titel: “Twee-en-vijftigh Predicatie over bysondere Texten der H. Schrifte; gedaan binnen Vlissingen, op verscheyde voorvallende gelegentheden” (uitgave Vlissingen 1670). Het zijn preken waarin Christus centraal staat, Hij Die ons gegeven is tot rechtvaardigheid en tot heiligheid en Wiens Naam de enige is die ons onder de hemel tot zaligheid is gegeven.

Bron:

- Biografisch Lexicon voor de Geschiedenis van het Nederlandse Protestantisme, deel 5, pag. 332-333.

De hiernavolgende preek is zorgvuldig herschreven in de taal en stijl van het tegenwoordige Nederlands. Het zijn twee preken over Psalm 16:5-6 uit: “Korte en Bondige verklaringe over Den Sesthienden Psalm, Voorgesteld in verscheyde Predicatieën”, door Mr. Joos van Laren, In zijn leven Predicant tot Vlissingen. Anno 1669 (blz. 35-48). Hoewel ze in het boek als de 5e en de 6e preek worden weergegeven, blijken ze toch één geheel te vormen.

Eerder verschenen in de Reveil-serie de preken over vers 1 (nr. 597 in 2023), vers 8 (nr. 338 in 1997) en vers 11 (nr. 149 in 1978).

ZEKER VAN EEUWIGE ZALIGHEID

door

JOOS VAN LAREN

“De HEERE is het deel van mijn erve en van mijn beker; Gij onderhoudt mijn lot. De snoeren zijn mij in liefelijke plaatsengevallen; ja, een schone erfenis is mij geworden.”

Psalm 16:1

In het voorafgaande vers heeft de profeet duidelijk gemaakt waarom hij niets te maken wil hebben met afgodendienaars en hun afgoderij. ‘De smarten van hen die een andere god begiftigen, zullen vermenigvuldigd worden; ik zal hun drankoffers van bloed niet offeren, en hun namen op mijn lippen niet nemen.’ Dat doet hij om van de Heere

een genadige verhooring te verkrijgen van zijn verzoek in vers 1 ('Bewaar mij, o God!'), en om zijn ziel daarvan te verzekeren. Nu gaat de profeet deze weigering - om ook maar de minste gemeenschap met die afgodendienaars te hebben - verder uitwerken. Hij wijst aan wat hem daartoe aandrijft, namelijk de smaak van Gods uitnemende goedertierenheid en weldadigheid voor hem. Dit is als het ware de zesde reden om van de Heere verhooring af te smeken. De HEERE is het deel van mijn erve en van mijn beker; Gij onderhoudt mijn lot.

In deze woorden zijn drie zaken op te merken die nader uitgelegd moeten worden:

1. De volkomen vrijwillige gave van God aan David.
2. De onveranderlijke vastheid en zekerheid daarvan.
3. De tevredenheid en het volkomen genoegen van David daarin.

1.

Hij zegt: De Heere is het deel van mijn erve en van mijn beker. De profeet laat ons hier zien welk volkomen vrijwillig geschenk God aan hem gegeven heeft. Hij gebruikt daarvoor twee gelijkenissen. De eerste ontleent hij aan de zekerheid van een erfenis onder de kinderen. De tweede aan een oud gebruik in het gezinsleven, waarbij de huisvader aan elk gezinslid een beker met drinken aanreikt. Ook in Psalm 11 gebruikt David deze gelijkenis. God zal op de goddelozen regenen strikken, vuur en zwavel; en een geweldige stormwind zal het deel van hun beker zijn (Ps. 11:6).

De betekenis van de woorden van David kunnen we aldus samenvatten: het belangrijkste van mijn blijdschap is niet dat ik rijk en verheven ben, dat ik een machtige koning ben, zeker niet, maar dat de almachtige Heere God Zichzelf aan mij geschonken heeft tot mijn eeuwig deel. Daarom springt mijn ziel op van vreugde. De smaak van deze liefde van God

verbindt mij vast aan de Heere alleen. Daarom wil ik helemaal niets met de afgodendienaars te maken hebben. Leer hieruit dat het ervaren van Gods liefde een van de krachtigste beweegredenen is, waardoor de gelovigen opgewekt worden om ijverig de Heere te dienen en er een afkeer van te hebben om ook maar in het minste van God af te wijken. Wij zien hier wat David ertoe beweegt om zo'n afschuw van alle afgodendienst te hebben. Hij wil zelfs de namen van de afgoden niet op zijn lippen nemen. En hoe komt dat? Hij heeft ervaren welke grote liefde God voor hem heeft. Hij zegt: De Heere is het deel van mijn erve en van mijn beker. Gij onderhoudt mijn lot. De snoeren zijn voor mij in lieflijke plaatsen gevallen, ja een schone erfenis heb ik gekregen. Zo was het ook met Paulus. Wat bewoog hem ertoe om zoveel werk te doen, zoveel verdriet, kruis en lijden om de naam van Christus graag te verdragen; ja, zelfs in de verdrukkingen te roemen? Wat dreef hem daartoe? Hij zegt:

Omdat de liefde van God in onze harten uitgestort is (Rom. 5:5). En in Galaten 2:19-20 zegt hij: Want ik ben door de wet voor de wet gestorven, opdat ik voor God leven zou. Ik ben met Christus gekruisigd; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof van de Zoon van God, Die mij liefgehad heeft en Zichzelf voor mij overgegeven heeft.

U ziet dat hij vanwege de ervaring van de liefde van de Zoon van God voor hem, graag van de wet wil afsterven, zich met Christus wil laten kruisigen, zijn eigen wil verloochenen en alleen naar de wil van Christus leven.

Dit zien we ook in 1 Johannes 4:9-11. 'Hierin is de liefde van God jegens ons geopenbaard, dat God Zijn eniggeboren Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat wij zouden leven door Hem. Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons lief heeft gehad, en Zijn Zoon gezonden heeft tot een verzoening voor onze zonden. Geliefden, indien God ons

alzo lief heeft gehad, zo zijn ook wij schuldig elkander lief te hebben.’ Hij laat ons daarmee zien dat de ernstige overdenking van de grote liefde van God voor ons, ons krachtig zal aandrijven om naar Gods gebod ook elkaar lief te hebben.

Hoe komt het nu dat het ervaren van de liefde van God een van de krachtigste redenen is waardoor de gelovigen opgewekt worden om de Heere ijverig naar Zijn welbehagen te dienen? Wel, de reden daarvan is dat die inspanning niet een ijver van huurlingen is, maar een ijver van zonen en dochters die voornamelijk door de liefde bewogen worden om hun Vader vlijtig te dienen.

Dit onderwijs kunnen we allereerst gebruiken om mensen te waarschuwen die zich niet door de grote liefde en vriendelijkheid van God laten bewegen tot een ijverig gehoorzamen van God. Zulke mensen bewijzen werkelijk dat

zij niet de ware aard van de kinderen van God hebben. Zij laten duidelijk zien dat zij nog een hard en onbekeerlijk hart hebben. Zij verachten de rijkdom van Gods goedertierenheid, verdraagzaamheid en lankmoedigheid en weten niet dat de goedertierenheid van God hen tot bekering leidt (Rom. 2:4-5).

We moeten het in de tweede plaats benutten voor een ernstige vermaning. Voelen wij ons te lui om God te dienen? Zouden we die luiheid niet willen overwinnen? Daarvoor bestaat geen geschikter en krachtiger middel dan dat wij ons inspannen om de smaak en het gevoel van Gods grote liefde voor ons te ervaren. Dat zal de luiheid van binnen doen verdwijnen. De geboden van God zullen voor ons niet meer zwaar, maar licht lijken te zijn.

Laten we toch ijverig zijn om God te bidden dat Hij ons door Zijn Geest de smaak en het gevoel wil geven van Zijn grote liefde voor ons. Zo heeft Paulus gebeden voor de mensen in Efeze, dat God hun zou willen geven naar de rijkdom

van Zijn heerlijkheid, dat zij ten volle zouden kunnen begrijpen met al de heiligen, welke de breedte en lengte en diepte en hoogte is, en bekennen de liefde van Christus die de kennis te boven gaat (Ef. 3:16, 18-19). Want als wij de onbegrijpelijke grootheid van de liefde van God voor ons ten volle zullen inzien, zal dat onze luiheid verdrijven. Dat zal ervoor zorgen dat wij snel en ijverig zullen zijn in het dienen van God, dat wij zullen opvaren met vleugels als de arenden, dat wij zullen lopen en niet moe worden, dat wij zullen wandelen en niet mat worden (Jes. 40:31).

Zo toont Paulus ook aan dat de mensen in Rome vroeger aan God ongehoorzaam geweest zijn, maar nu barmhartigheid verkregen hebben (Rom. 11:30). Vervolgens voegt hij daar in het twaalfde hoofdstuk deze ernstige vermaning aan toe: ‘Ik bid u dan, broeders, door de ontfermingen van God, dat gij uw lichamen stelt tot een levende, heilige en Gode welbehaaglijke offerande, welke is uw redelijke

godsdiens't' (Rom. 12:1). Daarmee wil hij erop wijzen, dat zij met aandacht moeten letten op de hartgrondige barmhartigheid die God aan hen bewezen heeft, opdat dit hen bijzonder krachtig zal aansporen om hun schuldige plicht te vervullen. Daarin had de apostel immers zelf ook ervaring: 'Daarom, dewijl wij deze bediening hebben naar de barmhartigheid die ons geschied is, zo vertragen wij niet' (2 Kor. 4:1). Wij moeten dan ook nooit vergeten, maar gedurig zeer diep in onszelf overdenken, welke grote liefde God de Vader ons bewezen heeft, dat Hij ons heeft getrokken uit de macht van de duisternis en overgezet in het Koninkrijk van de Zoon van Zijn liefde, om deel te hebben in de erve van de heiligen in het licht (Kol. 1:12-13). Dat zal voortdurend een scherpe aansporing voor ons zijn om niet lui te worden. Dan zullen we juist ijverig en vurig van geest zijn om de Heere te dienen.

Ten tweede moeten we hieruit leren dat

de gelovigen van het Oude Testament de
gemeenschap met God - Die het hoogste Goed
is - evenzeer als hun hoogste gelukzaligheid
beschouwd hebben als de gelovigen van het
Nieuwe Testament. De aartsvaders in het Oude
Testament hebben met hun hart niet gerust op
de aardse goederen, maar hebben hun hart daar
zeer ver boven verheven. Zij hebben God Zelf
en de genieting van de zalige onsterfelijkheid
bij Hem gezocht. Deze tijdelijke goederen
hebben ze alleen maar beschouwd als
onderpand van de goddelijke gunst en van hun
hemelse erfdeel, waar zij met hun hele hart
naar verlangden. Wij zien het hier bij David.
Hij vestigt zijn hoop niet op zijn rijkdom, op
zijn macht, op zijn koninklijke positie of op
zijn tijdelijke vermaken. Zeer zeker niet! Hij
zegt juist: De Heere is het deel van mijn erve
en van mijn beker. Zo hebben ook Abraham,
Izak en Jakob deze aardse goederen niet
als hun erfdeel beschouwd, maar zij hebben
beleden dat zij gasten en vreemdelingen op de

aarde waren en hebben een vaderland gezocht. Geen aards vaderland, zoals dat waaruit ze vertrokken waren, maar ze zijn begerig geweest naar een beter, dat is naar het hemelse vaderland. Daarom schaamt God Zich niet voor hen, om hun God genoemd te worden, want Hij had voor hen een stad bereid (Hebr. 11:13-16). Zo getuigt deze apostel ook van de heilige martelaren in de dagen van de wrede Antiochus, dat zij uitgerekt zijn geworden, de aangeboden verlossing niet aannemende, opdat zij een betere opstanding verkrijgen zouden (vs. 35).

Dit kan ons helpen om de wederdopers, roomsen en andere dwaalgeesten te weerleggen, die volhouden dat de aartsvaders in het Oude Testament vóór de komst van Christus alleen maar van veel tijdelijke zegeningen voorzien zijn, die alleen maar voor het lichamelijke golden, alsof zij maar dieren zonder ziel geweest waren. Wij zien hier dat het anders is, want als David zegt dat de Heere

het deel van zijn erve is, heeft hij het niet over lichamelijke zegeningen.¹ Alle ware gelovigen van het begin van de wereld tot aan het einde hebben dan ook maar één geloof, één hoop, één gelukzaligheid, één Middelaar en één erfdeel gekregen.

Ten derde leren we hieruit dat het enige erfdeel waarin Gods kinderen roemen, God Zelf is. Geen enkel kind van God heeft zich met aardse goederen tevreden laten stellen. Zij kunnen niet tevreden zijn vóór ze ervan verzekerd zijn dat God Zelf hun Erfdeel is. Wij zien het hier bij David. Hij had een aards koninkrijk van God ontvangen, maar hiermee stelde hij zich niet tevreden. Zijn ziel dorstte naar God, naar de levende God en hij kon niet tevreden zijn voordat hij ervan verzekerd was dat de Heere Zelf het deel van zijn erve en van zijn beker was. Zo lezen we het ook in Psalm 73:25-26:

1 Noot van de hertaler: Van Laar spreekt hier letterlijk over 'buijcksegeningen'.

‘Wie heb ik nevens U in de hemel. Nevens U lust mij ook niets op de aarde! Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen van mijn hart en mijn Deel in eeuwigheid.’

Dit kan ons helpen te ontdekken wat het verschil is tussen de roem van de ware gelovigen en de roem van alle wereldse mensen. De gierigaards beroemen zich erop dat ze veel geld, veel huizen, veel land en grond hebben. Eerzuchtige mensen roemen op de eer en hoogheid van deze wereld. Wellustige mensen hebben hun buik tot hun god. Bedenk wel dat die gierigaards alleen hun kisten vol geld hebben. En dat eerzuchtige mensen wel de eer en het hoge aanzien van de wereld verkrijgen, terwijl de wellustelingen van hun vleselijke pleziertjes genieten, waarmee ze hun vleselijke harten bevredigen. Meer lijken ze niet nodig te hebben. Maar alle ware gelovigen beroemen zich erin, dat de Heere hun Erfdeel is. Aardse bezittingen kunnen hun geen enkel genoeg verschaffen. Hun harten zijn

tevreden en volkomen verzadigd, als ze ervan verzekerd mogen zijn dat God hun Erfdeel is. En dit is ook aangenaam voor de Heere, Die wil dat wij alleen hierin zullen roemen. ‘Een wijze beroeme zich niet in zijn wijsheid en de sterke beroeme zich niet in zijn sterkte en een rijke beroeme zich niet in zijn rijkdom. Maar die zich beroemt, die beroeme zich hierin, dat hij verstaat en Mij kent, dat Ik de Heere ben Die weldadigheid, recht en gerechtigheid op de aarde doet. Want in die dingen heb Ik lust, spreekt de HEERE (Jer. 9:23-24).

Laten wij ons nu afvragen: Is dit zo? Als God Zelf nu het enige Erfdeel is waarin de kinderen van God moeten roemen, moet dit ons ernstig vermanen dat wij nooit het deel van de wereldse mensen zullen benijden. Hoe kunnen we toch het prachtigste aandeel dat zij op aarde kunnen hebben, vergelijken met het aandeel van de kinderen van God? Benijd dus hun deel nooit, begeer het ook nooit. Bid integendeel

veel liever met David: Behoed mijn ziel, o Heere, voor de mensen, met Uw hand, voor de mensen die van de wereld zijn, die hun deel in dit leven hebben, van wie U de buik vervult met Uw verborgen schat (Ps. 17:14). Let erop, dat het aandeel van de wereldse mensen alleen maar bestaat in dit leven. Het duurt echt niet langer; ja, zelfs duurt het vaak niet eens zolang. Bovendien is het alleen hun buik die God met Zijn verborgen schat vervult. Hun ziel laat Hij dor en leeg blijven en door geestelijke honger uitdrogen en versmachten. Wat hebben wij dan een ernstige reden om met David te bidden: Behoed mijn ziel. Omdat God een bijzonder vrijgevige Uitdeler is, laat Hij de wereldse mensen niet helemaal uitgesloten zijn van Zijn goedheid, ook al haat Hij hun slechtheid. Aan de één wil Hij wereldse schoonheid geven, aan de ander wereldse eer, aan een derde wereldse rijkdommen. Laten de wereldse mensen zich daar dan maar in verheugen, maar een christen moet zich erin verheugen dat God zijn Deel is

en dat hij rijk is in God.

Als God nu het Deel van Zijn kinderen is, als Hij de Heere is Die de hemel en de aarde bestuurt, ligt daarin een grote troost voor alle ware gelovigen tegen armoede, tegen onrechtvaardige uitsluiting of berovingen van hun goederen, tegen ballingschap, ziekte en de lichamelijke dood. Als ze de ongemakken van de armoede moeten lijden, dan mogen ze weten en zich erin verheugen dat de Heere het Deel van hun erve en van hun beker is. Dat goed is vast en zeker duizendmaal meer waard dan alle rijkdommen en schatten van de hele wereld. Ja, al zou iemand de hele wereld en al haar heerlijkheid bezitten, als de Heere niet het Deel van zijn erve en van zijn beker was, dan was hij nog de allerarmste. Moeten gelovigen verdragen dat ze door de antichrist² in de ban worden gedaan, wat kan hun dat schaden? De Heere is en blijft toch eeuwig het Deel van hun

2 Noot van de hertaler: De paus van Rome, of de Rooms-Katholieke kerk.

erve en van hun beker! Worden ze hier van aardse goederen beroofd? Laten ze daar niet al te bedroefd over zijn; want God is en blijft het Deel van hun erve, dat de poorten van de hel nooit van hen kunnen afnemen. Worden ze verjaagd en in droevige ballingschap verdreven, naar eenzame en woeste plaatsen? Laat hun hart daar niet te veel ontroerd over worden, want waar ze ook zijn, de Heere is altijd bij hen. Hij is het Deel van hun erve en van hun beker. Treffen hen ernstige ziekten? Laten ze niet mopperen, maar daar geduldig onder blijven. Want hoewel ze het voorrecht van de lichamelijke gezondheid dan missen, ze genieten toch het hoogste Goed, namelijk de Heere, Die het Deel van hun erve en van hun beker is. Hebben ze te strijden met de smarten van de dood? Laten ze niet verschrikken, de dood kan hen niet scheiden van God. Nee, hij brengt hen zelfs dichter bij God Die daar hun eeuwige Erfdeel en hun hoogste Goed zal zijn.

2.

Nu volgt de onveranderlijke vastheid en zekerheid van de bovengenoemde vrije gave van God aan David: ‘Gij onderhoudt mijn lot.’ Met dat lot bedoelt David niet bepaalde aardse goederen van zijn vader, die door het lot onder hem en zijn broers verdeeld waren, maar zijn hemelse erfdeel. Hij vergelijkt dat hier met een aardse erfenis, omdat het in wezen niet in woorden is uit te drukken.

Dit hemelse erfdeel noemt hij ‘zijn lot’ (1). Hij wil ook de Heere de lof toebrengen dat de Heere alleen voor zijn lot zorgt (2).

Ten eerste: hij noemt het dus zijn lot. Hij bedoelt daarmee niet dat hij daar bij toeval aan gekomen was, maar omdat de Heere hem dat door Zijn genade als zijn deel heeft aangewezen en vastgesteld, zoals ook op aarde aan iemand het deel wordt toegewezen dat hem toekomt. Zo zegt de Heere tegen Daniël: ‘Maar gij, ga heen tot het einde, want gij zult rusten

en zult opstaan in uw lot, in het einde der dagen' (Dan. 12:13).

We moeten hieruit leren, dat men het hemelse erfdeel niet door eigen wijsheid en inspanning verkrijgt. Het is namelijk een lot. Als iets aan iemand door het lot toevalt, krijgt hij dat niet door zijn eigen wijsheid of ijver, maar door Gods voorzienigheid. Want 'het lot wordt in de schoot geworpen, maar het gehele beleid ervan is van de Heere' (Spr. 16:33). Zo is het ook met dat hemelse erfdeel. Dat ontvangt men niet op grond van iemands willen of lopen, maar op grond van Gods ontferming (Rom. 9:16). Dit moet allereerst dienen tot bestraffing van hen die het aan hun eigen inspanning toeschrijven. Salomo zei: 'Ik keerde mij en zag onder de zon, dat de loop niet is van de snellen, noch de strijd van de helden, noch ook de spijs van de wijzen, noch ook de rijkdom van de verstandigen, noch ook de gunst van de welwetenden, maar dat tijd en toeval aan deze allen wedervaart' (Pred.9:11). Als het nu

met deze tijdelijke dingen al niet afhangt van iemands willen of lopen, hoeveel te meer is dat dan niet met dat hemelse erfdeel.

Dit moet ons in de tweede plaats aansporen, dat wij allen de lof en eer van onze zaligheid aan de Heere alleen geven. ‘Dankende de Vader Die ons bekwaam gemaakt heeft om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht’ (Kol. 1:12). We moeten met Petrus zeggen: ‘Geloofd zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden, tot een onverderfelijke en onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is voor u’ (1 Petr. 1:3-4).

Ten tweede betuigt de profeet hier, dat het de Heere alleen is Die dit hemelse erfdeel voor hem beschermt en bewaart: Gij onderhoudt mijn lot. Hoe groter bezit iemand heeft, hoe

groter ook zijn zorg, angst en vrees zijn, als hij niet weet hoe hij al die goederen bewaren moet. Groot was het goed dat God aan David had gegeven. God had Zichzelf aan David gegeven om een oneindige rijkdom, een oneindige troost en vreugde en een oneindige gelukzaligheid voor hem te zijn. Het goed dat God aan David gegeven had, was dan ook oneindig groot. Maar als David er niet van verzekerd geweest was, dat de Gever van dit goed ook de Bewaarder ervan was, zouden grote zorg en angst zijn hart voortdurend met grote onrust bezet hebben. Daarom is zijn hart nu gerust. Heere, U hebt niet alleen Uzelf aan mij gegeven om mijn Lot te zijn, maar U onderhoudt mijn lot ook.

Hieruit moeten we leren dat God niet alleen een eeuwig hemels erfdeel voor Zijn kinderen uitkiest, maar dat Hij hen daarbij ook door Zijn kracht bewaart. De duivel, de wereld en ons eigen zondige vlees zijn machtige vijanden, die Gods kinderen van dit erfdeel proberen te

beroven. Maar God, Die machtiger is dan die allen, bewaart dit erfdeel voor hen. In deze wereld gebeurt het niet zelden dat de ouders aan hun kinderen een mooie erfenis nalaten; maar als er niemand is die erover waakt, wordt die hun soms door bedrog of door geweld ontfutseld. Zo staat het er echter niet bij met dit hemelse erfdeel van de kinderen van God. God Die machtiger en wijzer is dan alle schepselen, draagt er voortdurend zorg voor dat geen bedrog of geweld hen daarvan kan beroven. Dit leert de Heilige Schrift ons van begin tot eind. ‘Bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken en het verbond van Mijn vrede zal niet wankelen, zegt de Heere, uw Ontfermer’ (Jes. 54:10). ‘Mijn schapen horen Mijn stem, en Ik ken hen en zij volgen Mij. En Ik geef hun het eeuwige leven; en zij zullen niet verloren gaan in eeuwigheid; en niemand zal ze uit Mijn hand rukken. Mijn Vader Die ze Mij gegeven heeft, is meerder dan allen en

niemand kan ze rukken uit de hand van Mijn Vader. Ik en de Vader zijn één' (Joh. 10:27-30). 'In de kracht van God worden wij bewaard door het geloof tot de zaligheid, die bereid is om geopenbaard te worden in de laatste tijd' (1 Petr. 1:5).

Laten we dit op onszelf toepassen. We kunnen dit allereerst gebruiken tot een bestraffing van de brutale en overmoedige mensen die zich in hun verwaandheid verbeelden, dat ze sterk genoeg zijn om zelf hun hemelse erfdeel te bewaren en door hun eigen krachten eenmaal tot het bezit ervan komen. Als de Heere ons lot niet zou onderhouden, dan zouden we ons vast en zeker tevergeefs inspannen om erover te waken. De Heilige Schrift schrijft het onderhoud en de bewaring van ons lot toe aan de Heere, opdat wij niet overmoedig op onze eigen krachten zouden vertrouwen, maar alleen op de Heere. Aan Hem moeten we ook alle lof van onze zaligheid toebrengen.

Dit is niet in strijd met de ernstige vermaning van Petrus: ‘Daarom broeders, benaarstig u te meer om uw roeping en verkiezing vast te maken, want dat doende zult u nimmermeer struikelen. Want alzo zal u rijkelijk toegevoegd worden de ingang in het eeuwige Koninkrijk van onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus’ (2 Petr. 1:10-11). Want met die woorden wordt het werk van de Heere niet aan ons toegeschreven. De Heere heeft de bewaring van ons hemelse erfdeel immers niet in onze handen overgegeven. Nee, zeker niet, maar Hij heeft ons alleen bevolen vurig te zijn in alle goede werken om daaruit, als uit vaste en zekere vruchten, onze zielen te verzekeren van onze krachtdadige roeping en verkiezing. Dat hebben we nodig tegenover de listen van de duivel, die ons geloof omver probeert te werpen en ons aan onze eeuwige zaligheid wil laten wanhopen. Onze verkiezing en eeuwige zaligheid worden ongetwijfeld goed bewaard en vast gehouden

door God Die ons Zijn eeuwige besluit als een onbeweeglijk fundament daarvan heeft gegeven. Daarom zegt Paulus ook: ‘Het vaste fundament van God staat, hebbende dit zegel: De Heere kent degenen die de Zijnen zijn. En: Een ieder die de naam van Christus noemt, sta af van ongerechtigheid’ (2 Tim. 2:19). Dat betekent dat onze verkiezing en zaligheid vast genoeg staan in zichzelf, want God onderhoudt ons lot. Maar toch moeten die ook dagelijks in ons bevestigd en verzekerd worden. En die worden nu in ons bevestigd en verzekerd door goede werken die God voorbereid heeft, opdat wij daarin zouden wandelen (Ef. 2:10).

We moeten dit in de tweede plaats gebruiken om te midden van allerlei moeilijkheden een heilig vertrouwen op God in ons op te wekken. Want Hij Die ons eeuwige lot onderhoudt, zal ons ook onderhouden in vervolgingen, in gevaarlijke omstandigheden, in ziekten en zelfs in de dood. Hij zal ons in dit leven verzorgen met alles wat wij nodig hebben, zoals het tot

Zijn eer en tot onze zaligheid strekt.
In de derde plaats moet hieruit ook een uitnemende troost ontstaan. Want al zouden de vijanden van de waarheid ons van al onze aardse goederen, ja zelfs van ons leven beroven, toch zullen zij ons absoluut niet van dat hemelse erfdeel kunnen beroven. God onderhoudt immers ons lot. Als we dan ook de beroving van onze aardse goederen moeten ondergaan, laten we dat met vreugde verdragen in de wetenschap dat wij in onszelf een beter en blijvend goed in de hemelen hebben (Hebr. 10:34). We moeten dan ook in de grootste noden en de zwaarste aanvechtingen ons geloof versterken en overeind houden door met Paulus te zeggen: ‘Want ik ben verzekerd dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch overheden, noch machten, noch tegenwoordige of toekomstige dingen, noch hoogte of diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde van God, welke is in Christus Jezus, onze Heere’ (Rom. 8:38-39).

Hoe wijzer en machtiger nu iemand is die op aarde voor iets moet zorgen, des te beter zal die zaak ook door hem bewaard worden. Wie is er nu wijzer en machtiger dan God? God gaat in wijsheid en macht alle schepselen ver te boven, zoals het oneindige het eindige te boven gaat. Gij onderhoudt mijn lot, U Die immers de Alwijze bent, Die de wijzen vangt in hun arglistigheid, Die de plannen van de tegenstander teniet maakt en ervoor zorgt dat hun handen niets kunnen uitrichten (Job 5:12-13). U bent de Almachtige, U doet alles wat U wilt in de hemel en op de aarde en in de zee en in alle afgronden. Niemand kan U weerstaan, U onderhoudt mijn lot.

We moeten hier nu ook nog uit leren dat ieder kind van God in dit leven persoonlijk van zijn zaligheid verzekerd kan zijn. Wij zien het hier. David is immers hier van zijn zaligheid verzekerd: Gij onderhoudt mijn lot. Zo kunnen we ook in Psalm 17:15 lezen: ‘Ik zal Uw

aangezicht in gerechtigheid aanschouwen, ik zal verzadigd worden met Uw beeld als ik zal opwaken.’ In Psalm 23:6 lezen we: ‘Immers zullen mij het goede en de weldadigheid volgen al de dagen van mijn leven, en ik zal in het huis des Heeren blijven in lengte van dagen’, dat wil zeggen: eeuwig. Ook uit Psalm 21:5 blijkt dit: ‘Het leven heeft hij van U begeerd en Gij hebt het hem gegeven, lengte van dagen, eeuwig en altoos.’

Het is waar dat God Zijn lieve kinderen als het ware wel eens in een afgrond van verschrikkelijke vertwijfelingen laat vallen. David was vast en zeker niet altijd even sterk verzekerd van zijn zaligheid. Nee, in zware aanvechtingen en geestelijke verlatenheid is hij soms geweldig besprongen door verschrikkelijke vertwijfelingen en bestreden geweest. Waar was dat sterke gevoel van de zekerheid van zijn zaligheid toen hij uitriep: ‘Zal dan de Heere in eeuwigheden verstoten, en voortaan niet meer goedgunstig zijn? Houdt

Zijn goedertierenheid in eeuwigheid op? Heeft de toezegging een einde, van geslacht tot geslacht? Heeft God vergeten genadig te zijn? Heeft Hij Zijn barmhartigheden door toorn toegesloten?' (Ps. 77:8-10). U ziet daaruit dat God Zijn lieve kinderen niet altijd de troost van deze verzekering even sterk doet gevoelen. Soms worden ze door God beproefd met die droevige vrees, dat de Heere hen helemaal verlaten heeft. Zo handelt de Heere wel eens voor een tijd.

Hij doet dat om hen te verootmoedigen. Hij doet het ook om hen ervoor te bewaren dat ze zouden vervallen in een vleselijk en zorgeloos leven, of om hen eruit op te wekken wanneer ze daarin vervallen zijn. Dan zullen ze in het vervolg leren om beter met vrezen en beven hun zaligheid uit te werken. Hij doet het ook om te beproeven hoe waardevol zij de ondervinding en ervaring van Gods gunst vinden. Ze moeten met ijver en inspanning bezig zijn om het gevoel van Gods gunst

en de zekerheid van hun zaligheid weer terug te krijgen. Als ze die teruggekregen hebben, moeten ze die ook meer in ere houden en zorgvuldiger zijn om die te behouden. De Heere wil op die manier ook Zijn trouwe zorg over Zijn kinderen bekendmaken, als Hij hen ook nog bewaart wanneer hun geloof daar als het ware dood op de grond ligt en als de satan nu vol hoop is dat hij hen vast en zeker zal kunnen verslinden. Zo wil Hij de satan juist nog meer bespotten en in verwarring brengen. God laat Zijn lieve kinderen soms wel eens in verschrikkelijke twijfel vervallen, maar daar blijven zij niet in. De Heere helpt hen daar altijd weer uit. Daarom is het ook een leerstuk dat vast en zeker is, dat Gods kinderen zelf in dit leven van hun zaligheid verzekerd kunnen zijn.

Dit moeten we benutten om de roomsen te weerleggen die Gods kinderen aan hun zaligheid leren te twijfelen. Want als de almachtige God ons lot *onderhoudt*, dan zou

het afschuwelijk zijn om eraan te twijfelen dat Hij dat ook *bewaren* zal. Dat zou betekenen dat we de almacht van God loochenen of twijfelen aan Zijn waarachtigheid en aan de getrouwheid van Zijn beloften. Dat is allebei gruwelijk.

We moeten hieruit ook een ernstige vermaning halen. Kunnen Gods kinderen in dit leven tot de verzekering van hun eeuwige zaligheid komen? Welnu, wat behoren wij dan niet allemaal te doen om die werkelijk te verkrijgen? Welk goed, welke schat in de hele wereld is er te vergelijken met de verzekerdheid van de eeuwige zaligheid?

Om daartoe te komen moeten we niet tevreden zijn met een soort algemene hoop dat wij wel zalig zullen worden. Die hebben de meeste mensen wel. Velen van de mensen die met grote vrijmoedigheid zeggen: ‘De Heere onderhoudt mijn lot, wij zullen zeker zalig worden’, zullen vast en zeker eeuwig verdoemd worden. Want zij belijden dat ze God kennen, maar zij verloochenen Hem met hun werken,

omdat ze gruwelijk zijn en ongehoorzaam en voor geen enkel goed werk geschikt, zoals de apostel in Titus 1:16 zegt. Maar om met David tot deze grote verzekering te kunnen komen, dat de Heere ons Zijn hemelse erfdeel niet alleen geschonken heeft, maar dat ook eeuwig voor ons zal bewaren, moeten wij de volgende middelen gebruiken.

Allereerst moeten wij doordeeweeks vele keren enige tijd vrijmaken om met verdriet en droefheid van ons hart onze zonden te gaan overdenken. We moeten die verzwaren zoveel we kunnen om op die manier onze droefheid erover en onze boetvaardigheid te vergroten. Niemand had meer verzekerdheid van zijn zaligheid dan Paulus, maar ook niemand verzwaarde zijn zonden meer dan hij (1 Kor. 15:8-9; 1 Tim. 1:13; Ef. 3:8).

In de tweede plaats moeten we zorgvuldig waken tegen iedere zonde, het allermeeest tegen die zonden waar onze natuur ons het allermeeest

heentrekt en waardoor we God het allermeeft onteerd hebben toen we ons misdragen hebben tegen Zijn heilige majesteit.

Ten derde moeten we ijverig zijn om te wandelen in al de geboden en inzettingen van de Heere, en wel zo dat we niet te bestraffen zijn. Want de apostel heeft bij een andere gelegenheid gezegd: Wie goed gediend heeft, verkrijgt voor zichzelf een goede opgang en veel vrijmoedigheid in het geloof, dat in Christus Jezus is (1 Tim. 3:13; 2 Petr. 1:10-12).

Ten vierde, als we zo ijverig zijn om in al de geboden en inzettingen van de Heere te wandelen op een manier dat we niet te bestraffen zijn, moeten we die mate van onze heiligheid en die sterkte van onze godzaligheid niet gaan beschouwen als een grond waarop we kunnen vertrouwen. Nee, maar we moeten onze grote onvolmaaktheid kennen en beklagen en onze eigengerechtigheid beschouwen als schade en drek. Wij moeten daarop in geen geval willen zien, maar alleen naar Christus

uitzien en hongeren en dorsten naar Zijn gerechtigheid. Al onze volmaaktheid bestaat alleen in Hem. Alleen Zijn toegerekende gerechtigheid mag de grondslag wezen van onze hoop op God en van de zekerheid van onze zaligheid. Als we ijverig zijn om deze dingen in praktijk te brengen, zullen wij een onwankelbare zekerheid van onze zaligheid verkrijgen.

3.

Dan volgt nu het derde onderdeel: welke voldoening en vergenoeging David daarin vindt: De snoeren zijn mij in lieflijke plaatsen gevallen; ja, een schone erfenis is mij geworden.

Hij is er vast van overtuigd dat hij op aarde geen mooiere bezittingen zal kunnen verkrijgen, dan dat de Heere Zelf zijn bezitting is geworden. Hij drukt dit bezit uit met woorden die ontleend zijn aan de manier waarop erfenissen van landerijen in het

verleden werden verdeeld: men was gewoon die af te meten met snoeren. Daarop zag Mozes ook toen hij zei: ‘Toen de Allerhoogste aan de volken de erfenis uitdeelde, toen Hij Adams kinderen vaneenscheidde, heeft Hij de grenzen der volken vastgesteld naar het getal van de kinderen Israëls. Want des HEEREN deel is Zijn volk, Jakob is het snoer van Zijn erve’ (Deut. 32:8-9).

Hieruit moeten we leren dat de ware gelovigen, als zij God tot hun Deel hebben gekregen, van mening zijn dat zij het allermooiste bezit van de hele wereld hebben gekregen. Hoewel andere mensen in de wereld misschien rijker en machtiger zijn dan zij en meer landerijen en goederen bezitten, toch beoordelen ze dat zo dat niemand in de wereld een betere erfenis heeft dan zij. Dat zien we hier bij David. Hij is ervan verzekerd dat God zijn Deel is en daarom zegt hij: de snoeren zijn mij in lieflijke plaatsen gevallen.

Het is helemaal terecht dat hij zo oordeelt.

Want wat voor betere erfenis zou men in de wereld nu kunnen krijgen, dan dat men de almachtige en algenoegzame God tot zijn Deel heeft?

Dit is immers in de eerste plaats een algenoegzaam deel. De mooiste wereldse erfenissen zijn nog vol van gebrek. Er is er niet één volmaakt. Niet één kan een volkomen genoegdoening aan de ziel geven. Altijd komt er nog dit of dat aan tekort. Men zou er altijd nog wel het een of ander bij willen hebben. Wie de goederen van een koopman bezit, zou de goederen en het aanzien van een graaf er nog wel bij willen hebben. Wie de bezittingen en het aanzien van een graaf heeft, zou daar nog wel de bezittingen en het aanzien van een koning bij willen krijgen. Hoe de wereldse heerlijkheid ook toeneemt, des te meer begint de begeerte naar meer te ontbranden en kan men nog minder rust ervaren. Maar wie de Heere tot zijn Deel heeft, die heeft alles wat een ziel volkomen kan verzadigen. Want

wat zou men nu kunnen wensen, wat bij de
algenoegzame God, de Heere van hemel en
aarde, niet te vinden zou zijn?

Dit deel is in de tweede plaats ook een eeuwig
deel. De mooiste aardse erfenissen kunnen van
ons afgenomen worden. Mensen kunnen ons
van aanzien in de wereld beroven, van onze
rijkdom, van onze huizen, van onze landerijen
en van al die aardse erfenissen. En als de
mensen dat niet doen, kan het vuur dat doen of
het water. Ook de dood kan daarvoor zorgen.
Vandaag zijn we er nog en morgen kunnen we
al gestorven zijn. Het leven is het langste wat
we hier kunnen bezitten. Aanzien, rijkdommen
en alle aardse dingen kunnen we nog eerder
verliezen. Maar wat is het leven nu eigenlijk?
Het is een damp, zegt Jakobus, die maar een
weinig tijd gezien wordt en daarna verdwijnt.
Maar als wij God tot ons deel hebben, dat deel
blijft bij ons, of wij nu leven of sterven. Het
zal in eeuwigheid niet van ons afgenomen
worden. Als wij God tot ons deel hebben, al

zouden we ook de allerarmste zijn, dan zijn we in werkelijkheid toch de allerrijkste. Het is een onbegrijpelijke en oneindige rijkdom als we ervan verzekerd zijn dat de Heere, Die de Schepper en Bezitter van hemel en aarde is, die oneindige God, ons deel is. Daarom is het helemaal terecht dat Gods kinderen hun vergenoeging daarin vinden.

Dit moeten we in de eerste plaats gebruiken om die mensen te bestraffen, die ontstemd en bijzonder ontevreden zijn omdat hun positie op aarde en hun bezittingen niet zo goed zijn als die van veel andere mensen. Nu zegt de Heere wel tegen hen: ‘Daarom, gaat uit het midden van hen en scheidt u af, zegt de Heere, en raakt niet aan wat onrein is, en Ik zal u aannemen. En Ik zal u tot een Vader zijn, en gij zult Mij tot zonen en dochteren zijn, zegt de Heere de Almachtige’ (2 Kor. 6:17-18). Maar zij vinden dat aanbod te simpel en te gering. Die belofte is hun te mager, omdat de Heere hun niet de overvloed van de aardse goederen geeft. Zulke

mensen hebben niet het karakter van ware gelovigen.

In de tweede plaats moeten we hier gebruik van maken om ons ernstig te vermanen. Als de Heere Zich nu door Zijn onuitsprekelijke goedheid aan ons gegeven heeft tot ons eeuwig deel, laten we dan leren met dit deel helemaal tevreden te zijn en ons daar helemaal in te verheugen. We moeten de Heere niet zo klein en zo gering achten, dat wij het laten voorkomen alsof wij maar een magere portie hebben gekregen, omdat we het een of andere aardse goed missen. Wij mogen immers Hem, die algenoegzame God en dat oneindige goed bezitten. We moeten leren om met David te zeggen: De snoeren zijn mij in lieflijke plaatsen gevallen, ja een schone erfenis is mij geworden.

De Heere moge onze ogen verlichten, opdat wij dat zullen gevoelen.

AMEN

Ja, ik wens abonnee te worden op de Reveil-serie.

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode:

.....

Plaats:

.....

Zend ook een proefnummer aan:

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode

.....

Plaats:

.....

.....
(Handtekening)

Deze antwoordkaart in envelop zenden naar: (voldoende frankeren)

Pieters Media bv
Voorstraat 5
4503 BH GROEDE

Uitgave
STICHTING "SMYTEGELT-FONDS"

Voorzitter
Ds. J.A. Kloosterman, Lunteren

Secretariaat
Heereweg 7, 2161 AB Lisse.

Vrije giften en abonnementsgeld
storten op IBAN: NL94 INGB 0000 5814 92
t.n.v. Penningmeester
"Smytegeltfonds", Putten

Abonnement: € 14,- per jaar (10 ex.)

Opgave nieuwe abonnees en
adreswijzigingen aan:

Pieters Media bv,
Voorstraat 5,
4503 BH GROEDE

of per e-mail: reveil@pietersgroede.nl

www.reveilserie.nl

